

בית שמאי פרק שלשה עשר יבמות

לאחר

שלשים יום מבקשים ממנו שיתלחך לה - ואם תאמר מה הוא מפסיד אם חולץ לה ולמה אין סופין כדי להצריכה ויש לומר שהוא מבקשים צדיק דין לחלוק לה שתרקוב בפניו : מיתת בעלה מבקשים ממנו שיתלחך לה - ולא אמרין

לאחר

סופין שנחן אלכבט בין

שיניה שלא היפר לה שהרי אין יכול להפר עד שיבעול ואי סבירא ליה דמני מיפר דפלטתא היא כדריש ב' צפ' נערה (דף ע"ד) ומייסדי לה צפ' ארבעה אחין (לעיל ד' כ"ט) סבירא ליה כמ"ד בכתובות (דף ע"ג) היא נחנה אלכבט בין שיניה ולהכי מבקשים ולא סופין : קררי כאלו להקים לאחיו קם בישראל והאי לאו בר הכי הוא - והע"פ שיבא לכלל הקמת סם לא מהניא כיון שלא היה לו שעת הטוטר כי היכי דפסולין בהעל (לעיל דף ע"ג) סרים תמה שלא היה לו שעת הטוטר אע"פ (לעיל פ' -) שבמית מתרפאים באלכבט דריש של מזרים ומשני אמר קרא כו' ולא דמי לסרים תמה שאין רפואתו ברורה לצוא כמו קמן שיגיע לכלל גלות :

יבמה

יצא עליה כל דהו - מדלח כתיב אחי המת יבא עליה : אמר קרא כי יסבו אחים יחדו - ומשמעין מיניה לעיל בפ"ב (דף י"ז) וס' אשת אחיו שלא היה בעולמו מכלל שאם היה בעולמו אפילו יום אחד מייבס אבל לכתב למימר דמיחדו דריש דאם כן אפי' סרים נמי לייבס מהאי טעמא דהא יחדו איננה :

מענת

בתולים כל שלשים יום - אפי' רחש נסתרה כבר רבי יוסי אומר נסתרה לאלתר לאלתר לאו דוקא דאי אפשר לטעון עד שימלא בית דין :

לא

נסתרה אפי' אחר כמה עטים - כלומר שאין אדם יודעין נסתרה אע"פ (ג) שנכנסה לחופה ור"מ סבירא ליה דלא מוקי איניש אנפשיה שלא יסתר ויבעול בעילת מצוה אי נמי לא נסתרה שאטו יודעין בודאי שלא נסתרה ובהא לא פליג רבי מאיר :

היא

תימא רבי מאיר כי אמר ר' מאיר גדולה לקמן וקמנה לגדול דחד מינייהו ביאה דאיסורא הוא אבל קמן הבא על הקמנה דתרווייהו כי הדדי נינהו לא אמר והא קתני בא על יבמה גדולה תגדלנו אמר רבי הנינא חוואה בא שאני והא תגדלנו קאמר דכל ביאה וביאה דאיסורא הוא אלא מחזורתא מתניתין דלא כרבי מאיר קרי כאן °להקים לאחיו שם והאי לאו בר הכי הוא אמר אביי אמר קרא יבמה יבא עליה כל דהו °רבא אמר בלאו הכי נמי לא מצית אמרת מי איכא מידי דהשתא איסורא ליה ולבתר שעתא שריא והא אמר רב יהודה אמר רב °כל יבמה שאין אני קורא (ב) בשעת נפילה יבמה יבא עליה הרי היא כאשת אח שיש לו בנים ואסורה ואימא הכי נמי אמר קרא °כי ישבו אחים יחדו אפילו בן יום אחד : יבמה שאמרה בתוך שלשים יום וכו' : מאן תנא דעד תלתין יומין מוקים איניש אנפשיה אמר רבי יוחנן רבי מאיר היא דתניא °מענת בתולים כל שלשים יום דברי רבי מאיר רבי יוסי אומר ינסתרה לאלתר לא נסתרה אף לאחר כמה שנים רבה אמר אפי' תימא ר' יוסי עד כאן לא קאמר ר' יוסי התם אלא בארוסתו דגים בה אבל אשת אחיו מיבז

לא פסל את הראשונה - שהרי ציאתן שזה ואי ראשונה קטיה היא הרי היא אשתו ואחרונה ציאת זמא ואי לאו קטיה היא הרי ציאתן נכריות אלנו שלא °היתה קטיה לאחיו ומקיים את הראשונה שלא נפסלה עליו אבל אחרונה לא דלמא קטיות הוו ומשבח על הראשונה קמה הכ עליה בציבור שני בתים : פסל את הקטנה - משום גזירה דלמא קדים ובעיל חרשת כרישא וכדאמר בגמרא והע"פ דממה נפשך היא שריא ליה והאילו הראשונה היא אי קטיה היא הא קטיה היא אי לאו קטיה היא נכרית בעלמא היא :

פסל את החרשת - שמא קטנה קטיה כולה וקנין החרשת משויירת : רבי אלעזר - ה"ל במתני' ובקמייטא רבי אליעזר גרס והכי אמרין בפ"ק דגדה (דף ט"ז) : מלמדוין את הקטנה שתמאן בו - ונתקור טשוואה ויקיים את הגדולה : (ג) וכן א"ר אלעזר - בן פדת דלמורא הוא הלכה כר"א דתנתיין והוא ר"א בן שמעון : וזריכא - לשמאל ור' אלעזר בן פדת למימר בקמייטא הלכה כר' אליעזר ובהא. נמי הלכה כרבי אלעזר דבתרווייהו מלמדוין את הקטנה למאן : דאי אימטר בקמייטא - גבי אמות (לעיל דף ק"ג) משום דאכתי לא חיזיקים מלות ייבוס הילכך מלמדוין את הקטנה אשתו למאן ותתייבס יבמתו : אבל כהא דאיכיים מלות ייבוס - בשתיין אימא לא אמר שמואל הלכה כרבי אלעזר אלא ויליא שתיין בגמ' : ואי אשמעינן כהא משום דגדולה רמיא קמיה - לייבומי משום הכי מהדרינן אמיאון דקטנה כרי שתייבס גדולה : אבל איך - בההיא דאמות דגדולה אמות אשתו היא נימא לא רמיא קמיה ולא ילמדו קטנה למאן בשביל ייבומיה של גדולה לריכא :

בתנ"ך יגדלו זה עם זה - ואם בא לגרשה חיט יכול עד שיגדיל דגט קמן חיט גט : אייבמה שאמרה בתוך שלשים יום שנכסה אהבט לא נבעלת לו - לייבס וגט יבמין יולא מתחת ידה כדמפרש בגמ' והוא אומר בעלתו ודיך גט סופין אוחו לחלוק דהיא נאמנת דעד תלתין יומין מוקי איניש אנפשיה מלבעול : לאחר ל' יום (ג) - הוא נאמן דלא מוקים איניש אנפשיה מלבעול ומיהו איחי לא משתריא דשויהא לנפשה חתיכה דאיסורא ובעיה חלילה ומבקשין הימנו אבל סופין לא דהא בעל : כתיב בעלה - ולא נסתרה לפטור בעלה הימנו לאחר מיתת בעלה אלא שהיה להם כעס זה עם זה : (ג) לא חוללין ולא מייבמין - קמן שמא ימלא סרים קטנה שמא תמלא איילוניות ואינם בני ייבוס נמלאו פוגעין בעברה : ביאה דאיסורא - קמן בגדולה דגדולה בת עובשין היא ושמא הקמן ימלא סרים והרי נבעלה לאסור לה שלא במקום מצוה וכן גדול בקטנה אם תמלא איילוניות נמלא שבע גדול בעברה אבל קמן וקטנה אפילו אין בני ייבוס כגון הוא סרים והיא איילונית אין כאלו איסור דקמן אוכל נבלות אין צ"ד מלווין להפרישו

וה"ל שניה לאו בני עובשין : ולבתר שעתא - כשיגדלו : ואימא הכי נמי - לעולם אסורה לו : אפי' בן יום אחד - יסבו קאמר קרא יבמה יבא עליה ואפי' לא היו משמע כל דהו מסבירא שריא ליה בקטנות כדאמר : טענת בתולה - להפסיד כתובהה : כל שלשים יום - דיכול לטעון לא בעלתו עד עתה : נסתרה לאלתר - הוא טוען ואם טוען לאחר זמן איט נאמן דודאי מרישא בעל ומלאה בתולה וסמך והסתחא הוא דריתא עלה :

וה"ל שניה לאו בני עובשין : ולבתר שעתא - כשיגדלו : ואימא הכי נמי - לעולם אסורה לו : אפי' בן יום אחד - יסבו קאמר קרא יבמה יבא עליה ואפי' לא היו משמע כל דהו מסבירא שריא ליה בקטנות כדאמר : טענת בתולה - להפסיד כתובהה : כל שלשים יום - דיכול לטעון לא בעלתו עד עתה : נסתרה לאלתר - הוא טוען ואם טוען לאחר זמן איט נאמן דודאי מרישא בעל ומלאה בתולה וסמך והסתחא הוא דריתא עלה :

וה"ל שניה לאו בני עובשין : ולבתר שעתא - כשיגדלו : ואימא הכי נמי - לעולם אסורה לו : אפי' בן יום אחד - יסבו קאמר קרא יבמה יבא עליה ואפי' לא היו משמע כל דהו מסבירא שריא ליה בקטנות כדאמר : טענת בתולה - להפסיד כתובהה : כל שלשים יום - דיכול לטעון לא בעלתו עד עתה : נסתרה לאלתר - הוא טוען ואם טוען לאחר זמן איט נאמן דודאי מרישא בעל ומלאה בתולה וסמך והסתחא הוא דריתא עלה :

צ"ל הו קטיות יעב"ך

[במשנה שנכסות חתום לא פסל ועי' גמ' הרב מנרעטרס וכ"ה ג' היבולמ]

גמ

[לעיל ק"י]

הגרות הב"ח (ב) גמ' קורא כס בשעת נפילה (כ) רש"י ד"ה לאחר ל' יום אומר לא נבעלתו והוא אומר בעלתו הוא נאמן : (ג) תוס' ד"ה לא אפי' שנכסה כ"ל ותיבת שלא נעמך :

[לעיל ס"א : וס' נאמן]

[ע"י תוס' לעיל כי ד"ה ואחות גרסו רבא]

[לעיל ז' וז"ל]

[חוספ' כחובות פ"א ע"ס]